

IZEN JATORRA

ITERLIMEN ALA ARKAIZPEA?

Toki-izenetan axolakabekeriz egin diren hutsetarik handienetako bat oso berria zaigu. Berria denez, baztertzea ere errezagoa iduritzen zait. Hortarako, agintariak jabetu behar dira, izen jatorrari ofizialtasuna emateaz gainera letrero adierazgarriak garaiz eta egoki jarri behar diren tokietan. Baina, hortarako ere, lehen lehenik kriterioak finkatu beharra dago. Hau da, kale berri bat idekitzean edo etxe batzuk eraikitzean izen jatorrari lehentasuna ematea. Leku-izena, berez, historia eta hizkuntzaren ondarea bait da.

Arkaizpea zeritzan tokian Iterlimen entpresak etxeak eraiki zituen eta toki hori ofizialki Paseo de Ramón Iribarren bataiatu. Hala ere, jendeak entpresarenakin ezagutzen du, sarrerako anuntzioan indartsu iragarriak jarri zuten. Hara hor axolakabekeriz baten orde bi huts. Zeren letreroak non eta nola jarri ere Udalar dagokio.

Bizi garan herrialdea maite badugu, izen horrek zuzenketa eskatzen du. Esana dugunez, arbasoek mendeak zehar eskaini diguten ondarea biharko belaunaldientzat etenaz ukatzeko eskubiderik ez bai dugu. Ondarea, gerokoena gurea haina da.

Iterlimen zentzugabe hori batzertzeko ez dut uste inork eragozpenik jarriko duenik, baina Ramón Iribarren zenari errespetoa zor diogu. Hala ere, honen izena, han edo beste nonbaiten oroitarri txukun bat jarri edo parteren bati soil soil eskainiz merezi du bere oroitzapena gordetzea. Baina, toki hura Arkaizpea zen eta hala behar du iraun. Orografiak, historiak eta hizkuntzak hala eskatzen du. Ofizialki jartzea eta behar bezalako iragarkiak han ipintzea Udalar dagokio.

Izenak eta horien ingurua aztertzeo aukerako liburua eskaini zigan Florentino Portuk, **Fuenterrabia. Notas históricas y curiosidades hasta 1969** deritzana. Liburu hortan dator 1785eko maiatzean Hondarribiko Udaletik **Diccionario Geográfico-Histórico de España** (1802an argitaratu zen Hondarribia) hura osatzeko Real Academia de la Historiara igorri zen agiria. **Diccionario** hartan, egia esan, laburpena baikik ez zen argitaratu, baina Porturen liburuan agiri osoa dator, 7. orrialdetik 21.era. Agiri horren parte batean itsasotiko sarrea eta ingurua deskribatzen da, Santhelmo eta hondartza bitarte horri Arkaizpea zertizala.

Arkaizpea, izen naturala bezain egokia. Bakoitzari berea, Jainkoaren legea. Euskalduntasun izpirik dugun artean zaindu beharrezkoa denez, berbataitza merezi du: ARKAIZPEA.

Juan San Martín

Legatza

Maiatzaren hasierak berdelaren kosterrari bukaera eman zion, eta berehala legatzetan hasi ziren barkuak. Arrantza onak egin ziren hilaren haiseran, bai Askoten, eta bai beste kala batzuetan ere.

Salneurriak ere onak ziren, eta guztiak konten. Peskadilla bakarrik zen nahiko merke saltzen genuena, eta irteera emateko zailena. Egia da peskadilla zela gehien ekartzen zena ere, eta horregatik ezin saldu. Maiatzaren lehen hamabostaldian, prezioak honela joan ziren: **Legatza, 1.150 pta; mediana, 860/720 pta; eta peskadilla, 624/511 pta.**

Antzua

Antxuaren kosterrari buruz, maiatza da hilabeterik, onena, baina aurtengoak ez du itxuririk hala izango denik.

Gure ustez, Iparraldeko ontziek dute kulparik haundiena, euren sare pelagikoak botatzen dituztelako. Antzua, berriz, guretzako behar beharrezkoa da, Euskal Herriko ontzi guztientzako.

Kostera aurrera, edo hobeta esanda, kostera egiteko sasoia doa aurrera. Beti antxuaren esperantzaz bizi behar hau ere ez da pozgarria, baina tira!.. Guk uste dugu gure itsasora zaindu egin behar dela, eta ez dela ondatu behar, bestela esaerak diona: "gaurkotz ogia, biharkotz gosea". Hondarribiko arrantzaleok hala pentsatzen dugu, baina ez dago urrutira joan beharrik beste modu batera dabilzala ikusteko.

Gainera, zer?, guk ere egingo genuke sare pelagikoekin, bai horixe, badugu hor-

tarako abildadea. Baina... geure kalterako izango zen, eta horregatik ez gara hasien beste batzuk bezala, ez bait dugu nahi gure itsasoa hiltzea. Benetako arrantzalea ongi konturatzen da problema honez, eta hala eusten diogu geure moralari. Nik ez ditut **benetako arrantzaletzat** josten beste sare horiekin dabilzananak.

Maiatzaren 14an, ia 100.000 kg. antxua sartu ziren, hala ere. Prezioa era askotako izan zen, 500/350 pezetaraino jeitiz. Hurrengo egunean ere beste horren bestel itxaron zen, baina alperrik!, ezer gabe etorri ziren barkuak, eta eguraldi txarrrarekin gainera.

Ez da izan ona, ez, aurtengo kostera. Eta halaxe doaz urteak, azkenaldi honetan. Zerbait salbatu bada, ez da izan arrantza haundiak egin direlako, prezioagatik baizik. Ez dira salneurri normalak izan. Adibidez, 28, 29, 30 eta 31 alekoak, 350 pezetetan saldu dira. Martxa horretan, antxua lataren prezioa lainoetan jarriko da, eta erosi behar duenak, edo erosi nahi duenak, bi alditan pentsatu behar du dendara sartu aurretik.

Izan ere, joaten zara lata txiki txiki bat erostera, eta barruan sei antxua-filete besterik ez, eta 120 pezeta ordaindu behar! Hori mokadu garestia!! Ba aurtengoekin egingo direnak ere ez dute errebajarik ekarriko. Nahi duenak, soltatu beharko du poltsa.

Bukatzeko, esan dezagun legazketa-riak ongi dabilzala, peskadilla hatzemanetz batez ere. Salneurriak ere jetsi dira, normala den bezala: **Legatza, 850.; mediana, 610 pta.; eta peskadilla, 410/400 pta.**

Andres

AROEZA - ALBISTUR

Harategia

Zuloaga kalean Tel. 641860-641331
HONDARRIBIA

EROSLE

Santiago kalean

Tel. 641540

HONDARRIBIA